

luisterindrucken Musical Fidelity M1 HPA, M1 CLiC, M1 DAC en M1 CDT

Musical Fidelity M1 DAC en M1 CDT

Uit de muziekindustrie komen geruchten dat de cd zijn langste tijd wel heeft gehad. Na 2013 gaan de major releases via het web en zijn de zilveren schijfjes alleen nog voor verzamelaars. Hmm, dat verhaal lijkt op het overlijdensbericht uit 1990 voor de zwarte schijf. In die periode kocht ik dan ook mijn 'laatste' draaitafel. Twintig jaar later floreert de handel in nieuwe en 2e hands lp's volop en ben ik een nieuwe 'laatste' draaitafel verder. Investeren in de 'laatste' cd-speler is vanuit dat perspectief dan ook heel goed te verdedigen.

Van Wieger kreeg ik 2 cd-spelers te beluisteren die zeker in de categorie 'laatste cd-speler' vallen. De Rega Apollo 35th Anniversary LE KNOKKi edition (1150 Euri) en de Musical Fidelity combinatie M1 DAC & M1 CDT (1300 Euri) zijn in prijs, prestatie en presentatie die nominatie zeker waardig. Ver voorbij het vele plastic, de rammelende laatjes en knullige aansluitingen van je eerste cd speler.

Neem nu de Rega. Een sterk voorbeeld van vorm volgt functie. Vier bedieningsknoppen + een aan- en uitknop aan de voorkant en een digitale uitgang in tweevoud aan de achterkant. De cd wordt handmatig via een klep die eruit ziet als de Star Trek Enterprise, op een spindel gezet en dat is het, meer is er niet.

De vorm volgt functie filosofie geldt zeker ook voor de muzikale prestatie van de Rega. De eerste indruk is heel positief; alles klopt. Ik werd al snel meegesleept door de muziek en daar doe je het toch voor? De volgende luistersessies gaven meer inzicht in de geheimen van de Rega. Ook nu weer het beeld: het geluid klopt. Het stereobeeld is mooi in evenwicht (niet overdreven breed of het smalle van mp3), redelijk dieptebeeld, voldoende dynamiek (de bass drum heeft een natuurlijk akoestiek i.p.v. dat van een koekblik) en een laag met een stevige drive. Stemmen - zowel mannelijk als vrouwelijk - hebben body en zijn in hun de intonatie en dictie goed te volgen en komen bij meerstemmigheid mooi los van elkaar. Solo pianostukken klinken present en dynamisch, de noten sterven ruimtelijk fraai uit en er zit geen hardheid in het hoog. Het hoog van de Rega is wel wat terughoudend en mist wat ruimtelijkheid.

Uit een heel andere school komt de Musical Fidelity M1 cd loopwerk + dac combinatie. Heel veel knopjes en (functionele) lichtjes en een adembenemende hoeveelheid aansluit- en afspeelmogelijkheden. Heel modern en eigenlijk ook heel ouderwets. Het deed mij sterk denken aan mijn Cambridge Audio Dacmagic 3 + cd combinatie uit 1997. Maar die kon toen nog niet zoveel. Met 32, 44,1 en 48 Khz was de koek wel op. Dan de Musical Fidelity, die doet daar nog eens 88,2, 96 en 192 KHz bovenop En de Musical Fidelity heeft naast de standaard coax en toslink input ook nog eens een AES en usb aansluiting. Het cd loopwerk is van het inslik type, bekend van je autoradio.

Het geluid? Heel anders dan de Rega en zeker zo goed. Wat opvalt is de nadruk op het midden en hoog. Wat niet wil zeggen dat er geen laag in zit (want dat gaat tot de laagste

octaaf); het is een laag zonder een randje 'vet'. En dat heeft veel invloed op de klankkleur van de speler. De laagjes in het orkest van bijvoorbeeld de strijkers zijn nu heel goed te volgen en van elkaar te onderscheiden. De dwarsfluiten van het orkest liggen mooi boven de strijkers en tussen de houtblazers in gepositioneerd. Hetzelfde beeld ontstaat bij koormuziek (bv Brahms' Ein Deutsches Requiem). De verschillende alt-, sopraan-, tenor- & baspartijen zijn goed van elkaar te onderscheiden en het is een genot om te luisteren hoe al die verschillende partijen zich met elkaar verweven en van elkaar loskomen. Het hoog is duidelijk aanwezig zonder te prominent, scherp of rafelig te zijn. Wel is het hoog ruimtelijk wat gedempt. Bij aangeslagen piano of bekkens sterft de resonantie vrij snel uit, wat de rust in het hoog niet ten goede komt. De MF-combinatie lijkt getuned op maximale transparantie zonder dat het geluidsbeeld uit elkaar valt. Wat, naast het ongekleurde laag, bij het steviger werk opvalt is dat de dynamiek wat terughoudend is. Ritmisch gedreven muziek komt daardoor minder uit de verf, het lijkt op discodansen zonder zweetdruppels. Wel cool, maar minder swingend.

Tijd voor wat vergelijkingen met als ijkpunt de draaitafel. Als eerste knalt Simple Minds' New Gold Dream lp (standaardpersing uit 1982) door de ruimte. Een ritmisch gedreven productie met dragende toetsen en zang, ruimtelijk breed en diep opgezet en met veel instrumentale versieringen. Dan de cd-remaster uit 2002. Bij de Rega was het ritmische, het drum en basswerk, overtuigend, evenals de toetsen en zang. Het ruimtelijke werd duidelijk compacter en de versieringen waren weinig nadrukkelijk in de mix te horen. Dat was bij de Musical Fidelity wel anders. Hier alle ruimte voor de kleine partijtjes van de gitarist en de versieringen van de drummer op zijn hihat. Ook de toetsen en zang waren prima, alleen het ritmisch fundament blijft toch wel achter. De diepte en dynamiek komen niet overtuigend los. De zwarte schijf wint.

Dan iets heel anders, New Blood van Pieter Gabriel uit 2011. Oude nummers herbewerkt voor orkest zonder drums en gitaren. Orkestrale muziek die 'leent' van minimalisten als Pärt, Reich en Adams. Muziek als eb en vloed, intens, rijk gekleurd, ruimtelijk en een droom van een opname. De 180 grams lp persing is nu referentie. De Rega en de Musical Fidelity ontlopen elkaar nu niet veel. De Rega heeft wat meer nadruk op midden en laag en is wat 'warmer', de Musical Fidelity meer op midden en hoog en wat 'neutraler'. Nu kan de Musical Fidelity zijn geheime wapen inzetten: usb. Ik heb een 24/48 highres download van het album en was erg benieuwd hoe dat zou gaan klinken. Oef, dat is heel goed, het komt dicht bij de vinyl versie. De traditionele 16/44,1 klinkt hierbij toch wel heel mager. Is dit de toekomst? Daar teken ik voor!

Ik heb nog veel verschillende cd's op beide spelers beluisterd. Beiden verdienen de eretitel: 'mijn laatste cd-speler'. De Rega KNOKKi is wat traditioneler, de Musical Fidelity wat toekomstgerichter. Het komt er uiteindelijk op neer of de speler past bij jouw smaak, jouw installatie en jouw luisterruimte. Voor mij voelde de Rega meer senang. Jammer dat de Rega geen highres downloads kan afspelen...

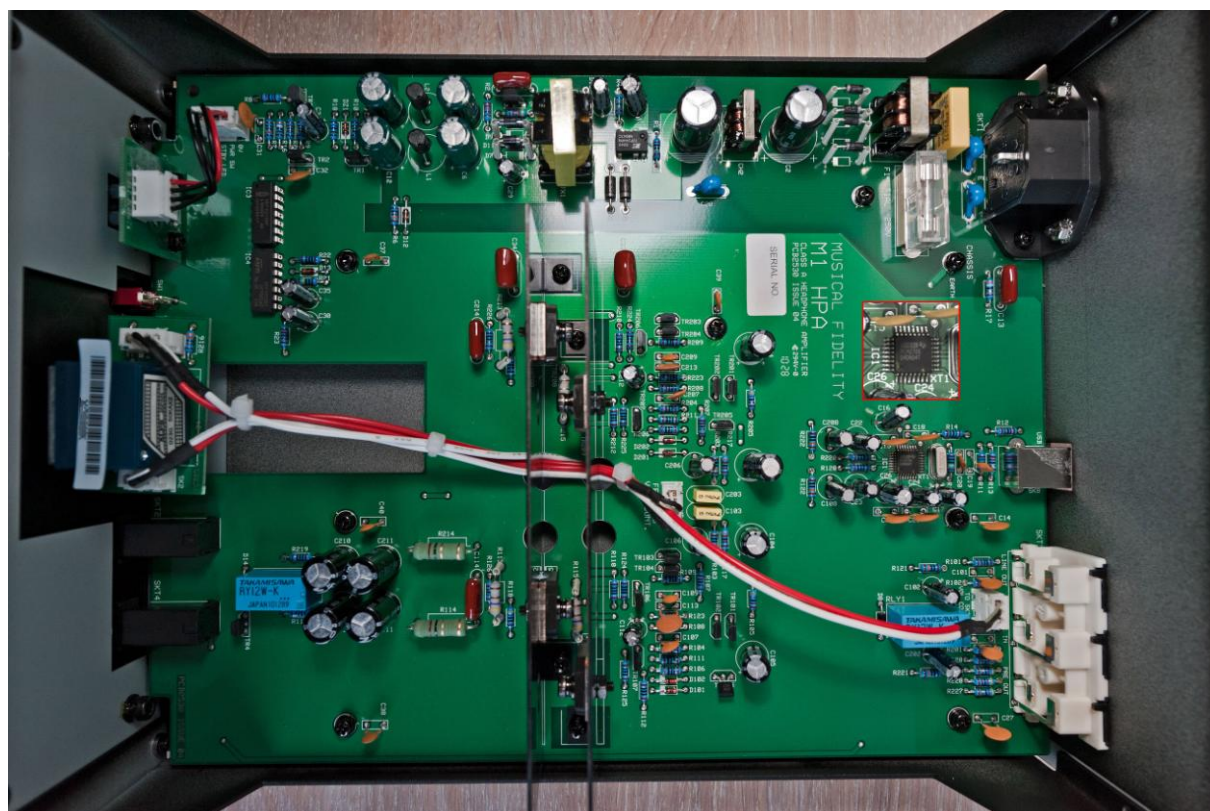
Coen Krijnen, 080112

Eerste indruk Musical Fidelity M1 HPA

Toen ik de M1HPA ophaalde had ik zo iets van: kat in het bakkie. De versterker ziet er mooi uit, Musical Fidelity heeft een goede reputatie en KNOKKi neemt het op in zijn assortiment. Ergo: dan zit wel goed. Even vergelijken met de door KNOKKi eveneens meegegeven en door Dion audio aangepaste Rega Ear en dan ja zeggen.

Het is wat ingewikkelder. Koud uit de doos waren beide versterkers niet om aan te horen, zo schril. Duidelijk een geval van een tijdje aan 220 laten hangen en opnieuw proberen. De Audio-Technica ATH-W5000 lijkt geen synergie te hebben met de Rega Knokki en ook op de MF is het geen sprankelend huwelijk. Het geluid is lichtelijk schizofreen, er zit kleuring in die soms heel plezierig is en soms bijzonder irritant. Ik heb veel met klassiek geluisterd en de klankkleur is in mijn beleving niet homogeen en mist consistentie. Vinyl doet het wel beter dan CD. Van een versterker/hoofdtelefoon combinatie van circa € 1600,- had ik meer verwacht. Veel meer.

Mijn gehavende Sennheiser HD 565 uit begin '97 krijgt de wow-factor ook niet echt los. Deze combinatie klinkt in ieder geval homogener, maar ook doffer. Het verschil tussen de Rega en de MF is ook minder groot dan verwacht. De Rega is wat meer up front en de MF wat laid back, zachter in z'n klankkleur, wat ruimtelijker. Maar hoe betrouwbaar is m'n Sennheiser nog? Ik weet niet hoe snel de membranen verouderen. Daarom heb ik aan 'n vriend gevraagd of ik zijn Sennheiser HD 600 kan lenen.



Verder luisteren

Een paar dagen geleden de Sennheiser HD 600 (mooi ding) van een vriend kunnen lenen en gaan luisteren. Genieten van muziek en goed luisteren naar wat de hoofdtelefoonversterkers te bieden hebben. Wat hoor ik wel, wat niet en wat verwacht ik nu eigenlijk?

Wat ik wel hoor is dat er een flink verschil zit tussen de Musical Fidelity en de Rega. De MF klinkt heel netjes, heel braaf, heel terughoudend, het lijkt wel of er een rem op zit. De Rega is wat compacter en peperiger in zijn geluid en laat tegelijk om een of andere reden meer acoustiek horen. Voorbeeld: muziek van Arvo Part, verstilde muziek met enkele instrumenten en stemmen in een kerk opgenomen. Bij de Rega hoor ik het gerommel van muziekbladen omslaan en gerommel van buiten (verkeer?). De MF geeft deze informatie gewoon niet. Bij klassieke muziek is het algemene beeld dat bij de MF de muziek meer uit losse delen bestaat die maar geen geheel kunnen worden, de Rega slaagt daar meer in. Een andere vorm van acoustische informatie zijn de boventonen bij pianomuziek. Bij de Rega klinken ze langer en presenter door. Bij MF zijn deze minder present aanwezig en doven sneller. Als er een loudness knop op de MF had gezeten, had ik het aangezet, het lijkt of de MF niet los wil komen.

Bij rockmuziek heeft deze terughoudendheid wel zijn nut. Bij CDs die vol en druk zijn houdt de MF beter het hoofd boven water, de Rega slibt sneller dicht in z'n geluid. Bij vinyl is er minder sprake van compressie en komt de Rega meer tot zijn recht

Conclusie

Puur gehoormatig overtuigt de Rega Ear KNOKKi mij beter. En dat is gek, een gepimpte transistorversterker op leeftijd die bepaald niet stil is, overtuigt meer dan een nieuwe en technisch doodstille, prachtig gemaakte pure klasse A versterker. Dus ik ben nog wat gaan experimenteren met andere kabels en zo, maar dat gaf geen ander resultaat.

Wat mij in ieder geval weer heel duidelijk is geworden dat muziek uit de speakers toch verre te prefereren is. Wat verliest een hoofdtelefoon veel aan ruimtelijkheid. Een hoofdtelefoon is voor mij een compromis in plaats van een volwaardig alternatief.

Maar nu ter zake. De MF is 'het' dus niet (tot mijn verrassing) en ik zal hem terugbrengen. Over de Rega Ear KNOKKi hebben we het destijds helemaal niet gehad, maar is voor mij zeker een alternatief.

Coen Krijnen, 111111

oordeel Musical Fidelity M1 CLiC

De M1CLiC bevat prima! Wat een verschil vergeleken met mijn oude Teac VRDS-10. Ik heb al veel CD's geripped naar FLAC en die worden briljant afgespeeld. De eerste indrukken met 24 bits zijn ook overtuigend. De dynamiek en daarmee vooral de stille stukken worden heel mooi neergezet. Ruimtelijkheid is prima in orde. Ik heb een hele nieuwe set gekregen zo! Oh ja, installatie was een fluitje van een cent. Internetradio werkt ook prima zo lang die kinderen niet allemaal tegelijk op YouTube zitten en tot nu toe geen problemen gehad. Wat wel opvalt is de matige kwaliteit als ik van m'n iPod afspeel. Dat zijn 128 kbit mp3's en die klinken niet op deze set. M'n iTunes bibliotheek zal wat opgeschoond moeten worden, vrees ik.

Willem Nieuwland, 161011

